

Hymnus, a' Magyar nép
szavaihoz.

Cekek. Január 22.

1823

KÖLCSEY-ERKEL

HIMNUSZ

HIMNUSZ

A költemény és a zene

Az alkotók

A kéziratok

Az első kiadások

Krónika

*Angol – arab – bolgár – eszperantó – finn –
francia – héber – japán –*

kazah – lengyel – macedón – német – olasz –

*orosz – portugál – spanyol – szlovák – udmurt és ukrán
fordítás*

KÖLCSEY – ERKEL

HIMNUSZ

A gondolattól a világhírig

K PP

"Móricz Zsigmond" Megyei és Városi Könyvtár
Nyíregyháza

Helytörténeli gyűjtemény - K

KIADJA

A HAZAFIAS NÉPFRONT

ÉS

A MAGYAR ÍRÓK SZÖVETSÉGE

BUDAPEST • 1981

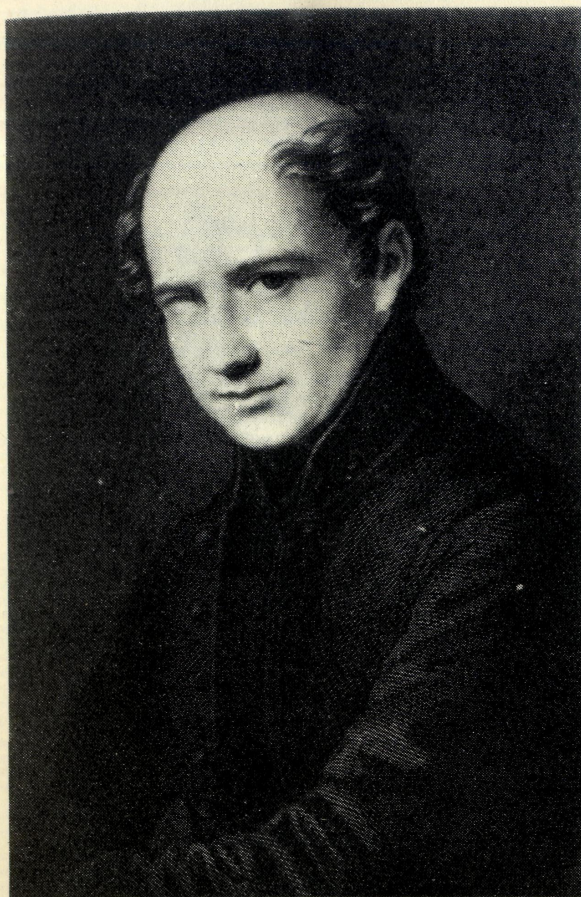
Összeállította és szerkesztette
RADÓ GYÖRGY

A szerkesztést és kiadást gondozta
HORVÁTH LÁSZLÓ

Művészeti szerkesztő
KOC SIS JÓZSEF

Felelős kiadó
JUHÁSZ RÓBERT

© RADÓ GYÖRGY
ÉS
A HAZAFIAS NÉPFRONT ORSZÁGOS TANÁCSA

KÖLCSEY FERENC
(Anton Einsle festménye, részlet)

Hymnus, a Magyar nép
szívósos szabádtól.
Beke, Január 22d.
1823

Isten áld meg a Magyarant
Íó kedvel; bőszéggel,
Bryjós, leljes, vido kant
Ita kürd ellenéggel,
Bal voss a kis szegen táf
Hossz na ny esztendő,
Magbinkötte már a nép
A múltat & jövődöt!

Ösintes felhorád
Karat saad bérnere
otlatalad nyent sálp karat
Bendagának vére.
I merne szignak labjai
Tiszának, Dunának
Atpád hős nagratjai
Féltiragózatnak.

Ösintek Künváros mezején
A kalászt lengettel,

21/f
Tökaj szőlőveszélyén,
Békát csipegettetél.
Lászlónk gyalkán plántalád
Vid Török sáncára
& nyújt Magyar kis hadat
Bécsnek bírája vára.

Hajh, de kincint miatt
Nyúl harag feledésben,
& alvóskál villámcsat
Dörgő fellagadban,
Mose rabló Mongol nyilat
Lugattad felettünk,
Kis Töröktől rebigát
Villámban vetünk.

Hányrao kengett ajkain
Czoman had néregek
Keshadank csontalmain
Fyökedelmi évek?
Hányrao támadt tornfiad
Kis hadon feledés,
& lettek magzatod miatt,
Magzatod hamvára?

az üldözött i. féle
vél barlangjában,
csétt & sém léle
át a karáiban.
Ez háj & völgybe száll,
& kőszik mellett,
Közön labainál,
& langnesen felette.

Ván'allott, most köhalm;
Kedv & bém répedes,
Kölal kőgás, sivalom
Kis már halpetteh.
Kis abadvány nem virul
Kis emek véneből,
Kis rabog to sja hull
Kis Ró' Szekéből!

Skand meg kőta a kaggyant
Kis véteke kőnyal,
Kis kőse feljete redő kant
Kis kőre kőnyal.
Kis sors a kő régen lép
Kis rá jő ez tondot,
Kis kőnkötte már & nép/
& múltat & jövendőt!

H Y M N U S.

Isten! áldd-meg a' Magyart
 Jó kedvvel, bőséggel;
 Nyujts feleje védő kart,
 Ha küzd ellenséggel;
 Balsors a' kit régen tép,
 Hozz rá vig esztendőt,
 Megbűnhötte már e' nép
 A' múltat 's jöveudót.

Őseinket felhozád
 Karpát' szent bérczére,
 Általad nyert szép hazát
 Bendeguznak vére;
 'S merre zúgnak habjai
 Tiszának, Dunának,
 Árpád' hősmagzatjai
 Felvirágoznak.

Értünk Kúnság' mezejin
 Ért kalászt lengetével,
 Tokaj' szőlővesszejin
 Nektárt csepegtetvel
 Zászlók' gyakran plántálád
 Vad Török' sánczára,
 'S nyögte Mátvás' bús hadát
 Bécsnek büszke vára.

Hajh, de bűneink miatt
 Gyúlt harag kebledben,
 Elsujtád villámidat
 Dörgő fellegedben;
 Most rabló Mongol' nyilát
 Zúgattad felettünk,
 Majd Töröktől rabigát
 Vállainkra vettünk.

Hányszor zengett ajkain
 Ozman' vad' népének
 Vert hadunk' csonthalmain
 Győzedelmi ének!

Hányszor támadt fenn fiad,
Szép Hazám, kobledre;
'S lettél magzatod miatt
Magzatod' hamvedre!

Bujt az Üldözött, 's felé
Kard nyul barlangjában;
Szerte nézett, 's nem lelé
Honját a' hazában;
Bérczre hág és völgybe száll,
Bú 's kétség mellette,
Vérözön lábainál,
'S lángtenger felette.

Vár állott, most kóhalom;
Kedv 's öröm röpkedtek,
Halálhörgés, síralom
Zajlik már helyettek;
'S ah, szabadság nem virúl
A' holtak véreből,
Kínzó rabság' könnye hull
Árvánk' hő szeméből.

Szánd-meg, Isten! a' Magyarat,
Kit vészek hányának,
Nyujts feléje védő kart
Tengerén kínjának;
Balsors a' kit régen tép,
Hozz rá vig esztendőt,
M megbünhődte már e' nép
A' multat 's jövőndöt.

KÖLCSEY.

H Y M N U S,

a' Magyar nép' szivataros szótárából.

Cseke. Januar. 22d.

1 8 2 3.

Isten, áldd-meg a' Magyar
 Jó kedvvel, hősséggel,
 Nyújts feléje védő kart,
 Ha küzd ellenséggel;
 Bal sors a' kit régen tép,
 Hozz rá vig eastendőt,
 Megbűnhötte már e' nép
 A' multat 's jüvendőt!

Öseinket felhozád
 Karpat' szent bérczére,
 Általad nyert szép hazát
 Bendegúznak vére.
 'S merre zúgnak habjai
 Tiszának, Dunának,
 Árpád' hős magzatjai
 Felvirágoznak.

Érttünk Kunság' mezejin
 Ért kalászt lengettél,
 Tokaj' szőlővesszejin
 Nektárt csepegtettél.
 Zászlóuk' gyakran plántálád
 Vad Török' sánczára,
 'S nyögte Mátyás' bús hadát
 Bécsnek büszke vára.

Hajh, de bűneink miatt
 Gyúlt harag kebledben,
 'S elsújtád villámidat
 Dörgő fellegedben,
 Most rabló Mongol' nyillát
 Zúgattad felettünk,
 Majd Töröktől rabigát
 Vállainkra vettünk.

Hányszor zengett ajkain
 Ozman' vad népének
 Vert hadunk' csonthalmain
 Győzedelmi ének?
 Hányszor támadt tennfiad
 Szép hazám kebledre,
 'S lettél magzatod miatt
 Magzatod' hamv. edre?

Bújt az üldözött 's-felé
 Kard nyúl barlangjában,
 Szerte nézett 's nem lelé
 Honját a' hazában.
 Bérczre hág és völgybe száll,
 Bú 's kétség mellette,
 Vérözön lábainál,
 'S lángtenger fölette.

Vár állott, most köhalom.
 Kedv 's öröm röpkedtek,
 Halálhüség, siralom
 Zajlik már helyettek.
 'S ah szabadság nem virúl
 A' holtak véréből,
 Kinzó rabság' könye húll
 Árvánk' hó szeméiből!

Szánd meg Isten a' Magyar
 Kit vészek hányónak,
 Nyujts feléje védő kart
 Tengerén kínjának.
 Bal sors a' kit régen tép
 Hozz rá vig esztendőt,
 Megbűnhötte már e' nép
 A' múltat 's jövődőt!

Kölcsey Ferenc:
 VERSEK
 Pest, 1832

ERKEL FERENC
(Barabás Miklós kórajza)

Motto

Itt az Iras, forgópatok
Erett ifjúság, jőzön.

Kölcsög

Kölcsög fennsorra
2. ének a nével közzel
Máté Kip. Malócsán

Erkel Ferenc

107

Part. July 2nd 1844.

Hymnus.

Andante religioso.

Handwritten musical score for voice and piano. The score is in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of four systems of music. The first system has a vocal line and a piano accompaniment. The second system continues the vocal line and piano accompaniment. The third system continues the vocal line and piano accompaniment. The fourth system continues the vocal line and piano accompaniment. The lyrics are in Hungarian and are written below the vocal line.

pp Is tanult meg a magyart, je hivatal, be
nyitja le a je...
Dó kártya hisz' elvén leg...
Felsors a hit ri-jen zep, hoz-rangj a ten...
meg bünöd te már e nejt a midiet je ven...

Erkel János

1800

Andante. No. 10

Handwritten orchestral score for the hymn. The score is in G major (one sharp) and 4/4 time. It consists of 14 staves for various instruments. The instruments listed are Flauto, Oboe, Clarinetto, Fagotto, Tromba, Tromboni, Fagotto, Violini, Viola, Violoncelli, and Basso. The score is in G major (one sharp) and 4/4 time. The tempo is Andante. The score is in G major (one sharp) and 4/4 time. The score is in G major (one sharp) and 4/4 time.

Handwritten musical score on page 1. The score is written on a system of five staves. The top staff contains a vocal line with lyrics in German: "Hilf mir, mein Herr, zu dir zu kommen, denn meine Seele ist sehr elend." The second staff contains a guitar accompaniment with chords and melodic lines. The third and fourth staves are empty. The fifth staff contains a bass line. The score is written in black ink on aged paper.

Handwritten musical score on page 2. The score is written on a system of five staves. The top staff contains a vocal line with lyrics in German: "Hilf mir, mein Herr, zu dir zu kommen, denn meine Seele ist sehr elend." The second staff contains a guitar accompaniment with chords and melodic lines. The third and fourth staves are empty. The fifth staff contains a bass line. The score is written in black ink on aged paper.

Con forza tenuto tenuto

Salvate nos in pace et in misericordia tua Domine

Con forza tenuto *piu forte* tenuto

fortissimo *diminuendo* *piu forte*

in pace et in misericordia tua Domine

fortissimo *pianissimo*

Kézirat az Országos Széchényi Könyvtárban

An ornate, decorative title page for a musical collection. The text is arranged in a vertical, symmetrical layout. At the top, the word "HYMNUSZ." is written in a large, bold, serif font. Below it, in smaller text, is "Kölcsey Ferencz-től." and "Koszorúzott zenéjét". A decorative flourish separates this from the next line, "a lelkes költő sokan kedvelté vált." followed by "TÉRIJTETÉS". The central part of the page features the word "DEÁK" in a very large, bold, serif font, with "FERENCZ" written below it. Below this, the word "ÜRÖK" is written in a smaller, bold, serif font, followed by "mely" and "Hisztelettel ajánlja". At the bottom, the name "ERKEL FERENCZ" is written in a bold, serif font. The entire page is framed by a decorative border with ornate corner pieces. At the very bottom, there is a small line of text: "P. N. T. N. Wagner József tulajdon.".

HYMNUS,
Kölcsey Ferenczétől

Koszoruzott Melódia

szövegje

SZABÓ FERENCZ.

ANDANTE RELIGIOSO.

Soprano.

Alto.

Tenore.

Basso.

Pianoforte
Orgue, ou
Pys-harmonica.

Tamtam.

Musical score for Soprano, Alto, Tenore, Basso, Piano, and Tamtam. The piano part includes markings: *Tutti legato.*, *p*, and *ritard.*

Musical score for vocal parts and piano accompaniment. The lyrics are: *Deus, aude mecum. Magnam habet etiam.*

8

f Hal - sare a' bit - te - gen - t'op, ha - sa - ra - vig

tenuto

marcato

con tutta forza *dim.* *pp*

ca - sen - dot, me - g - bin - h'ed - te - mar - e' - nep - a' - mal - tal - ju - ven -

tenuto

marcato *f* *con tutta forza* *dim.* *pp*

ad - mir - e'

con tutta forza *dim.* *pp*

dot - me - g - bin - h'ed - te - mar - e' - nep - a' - mal - tal - ju - ven -

dim. *pp*

con tutta forza *dim.* *pp*

dot!

perendosi

Dim. Segno:

HYMN

Translated by

WILLIAM N. LOEW

(1881)

O, my God, the Magyar bless
With Thy plenty and good cheer!
With Thine aid his just cause press,
Where his foes to fight appear.
Fate, who for so long did'st frown,
Bring him happy times and ways;
Atoning sorrow hath weighed down
Sins of past and future days.

By Thy help our fathers gained
Kárpát's proud and sacred height;
Here by Thee a home obtained
Heirs of Bendegúz, the knight.
Where'er Danube's waters flow
And the streams of Tisza swell
Árpád's children, Thou dost know,
Flourished and did prosper well.

For us let the golden grain
Grow upon the fields of Kún,
And let Nectar's silver rain
Ripen grapes of Tokay soon.
Thou our flags hast planted o'er
Forts where once wild Turks held sway;
Proud Vienna suffered sore
From King Mátyás' dark array.

But, alas! for our misdeed,
Anger rose within Thy breast,
And Thy lightnings Thou did'st speed
From Thy thundering sky with zest.
Now the Mongol arrow flew
Over our devoted heads;
Or the Turkish yoke we knew,
Which a free-born nation dreads.

O, how often has the voice
Sounded of wild Osman's hordes,
When in songs they did rejoice
O'er our heroes' captured swords!
Yea, how often rose Thy sons,
My fair land, upon Thy sod,
And Thou gavest to these sons,
Tombs within the breast they trod!

Though in caves pursued he lie,
Even then he fears attacks.
Coming forth the land to spy,
Even a home he finds he lacks.
Mountain, vale—go where he would,
Grief and sorrow all the same—
Underneath a sea of blood,
While above a sea of flame.

'Neath the fort, a ruin now,
Joy and pleasure erst were found,
Only groans and sighs, I trow,
In its limits now abound.
But no freedom's flowers return
From the spilt blood of the dead,
And the tears of slavery burn,
Which the eyes of orphans shed.

Pity, God, the Magyar, then,
Long by waves of danger tossed;
Help him by Thy strong hand when
He on grief's sea may be lost.
Fate, who for so long did'st frown,
Bring him happy times and ways;
Atoning sorrow hath weighed down
All the sins of all his days.

النسيب

إهداء إلى انتقام فؤاد
توزيع العنتيل

(1968)

ويل لنا . فانما ذنوبنا
أضرم في صدرك نار الغضب المتقدة
حتى بعثت بالبروق فوقنا
طيرتها في السحب الرعدية
وأنت ، أرمزت على رؤوسنا
سهام جحفل «التنار» القاتله
وبعد ذلك العهد حملنا على أعناقنا
حملنا الأتراك أغلال العبوديه . . !

***

ويل لنا : - كم مرة ، رن الغناء ظافراً
على شفاه قوم عثمان القساه
فوق عظام الجند من جيوشنا
جيوشنا المقهوره . . !
كم مرة ، إنك جاء للبلاد غازياً
يا وطني الجميل ، كم مرة . . !
من أجل هذا الإبن صرت - ها هنا -
آتية ، تحفظ لابن آخر رماده . . !

***

واختبأ المدحور ، ففتش عنه
السيفُ البتار كهوفه
وتلفت مذعوراً من حوله
لكن ، لم يجد الوطن في وطنه
وعلا جبلاً . . دبت قدماه
الوادي : واليأس القاتل ، واليأس معه
ورأى طوفان دم حوله
وبحار لبيب من فوقه

***

أضحت كومة أحجار ، واقد كانت قلعة
كم دارت رنات البهجة فيها
والآن : - فحشرجة الموت وأثانه
تسع فيها ، بدلا منها : !
الويل لنا : - إن الحريه
لم تزهز من دم الشهداء هنا
ودموع الرق القاسية المره
تجري ، من أعين أيتام ، تبكي وطننا

***

ارحم يا الله ، المجري
فالأخطار مضت تقذف به
وتقدم بيد حارسه تحمي شعبي
وهو يصارع بحرس شقائه
الحظ العاثر عذبه في الماضي
أنزل عاماً فياضاً بالخبر عليه
فلقد كثر هذا الشعب ، ووفى
- للماضي - والمستقبل - ديبه

رني : بارك في مجرى
بركات نافعة ، جمه
وتقدم بيد حارسه تحمي شعبي
حين يقا تل أعداءه
الخط العائر عذبه في الماضي
أنزل عاماً فياضاً بالخير عليه
فلقد كثر هذا الشعب ، ووفى
- للماضي والمستقبل - ديبته

***

مُدت الأسلاف ، فساروا
عبر جبال « الطاهرة »
وبنو « بنداقور » وجدوا وطناً
- بمشيتك العلوية - ما أروع
أبان تعج غوارب « نيسا »
ومياه « الدانوب » مزججة
فسلالة « أرباد » الأبطال هنا
تبقى مزدهره

***

أنت ، بأرجاء حقول « الكومان » ،
موجت لنا فبين سنابل ناضجة
ولنا . . . قطرت من الكرم الفينسان
في « توكاي » رحيق عناقيده . .
وعلى حصن الأتراك الوحشيين
وابتنا ارتفعت - وبعونك - فوق القلعة
ومشى « متياش » بالرعب إلى النمساويين
بالجيش الأسود ، يطرق حصن « فييتا » الفخمه

***

ХИМН

Превел

БОРИС СТРУМА

(1952)

Боже, дай ни нов живот,
разтопи тъгата!
На маджарския народ
подкрепи ръката!
С ясни дни го надари,
дай му ти пощада —
бъдещето си дори
вече той изстрада.

Нашият прадед бе спрял
близо до Карпата,
и на Бендегус бе дал
татковина свята —
там где Дунав пръска хлад,
Тисса пее тиха,
там децата на Арпад
волни се родиха.

И на Куншаг във степта
слънце бе изгряло,
на лози и на жита
сила беше дало.
Вдигнахме ний стягът наш
над врази сразени
и превзехме с Матияш
гордата Виена.

Ах, от силните вина
в буен плам горяхме!
Под развяни знамена
в битките летяхме...
Но през родната ни степ
минаха монголи,
роден край, далеч от теб
скитахме в неволи...

После турчин с боен вик
стръвнo те прегази.
Твоят верен син-войник
в смърт честта опази.
На ранената ти гръд
падаха борците,
ти бе урна за прахът,
урна за мечтите.

И безчестникът дори
скиташе далече,
но и в тъмните гори
го настигна мечът,
нямаше къде да спре,
бродеше печален;
долу — кърваво море,
горе — пламък ален.

Крепостите ни сега
гльхнат разрушени,
и маджаринът с тъга
в черно робство стене.
Много кръв загуби ти,
и в смъртта застина.
О, сирашки плач кънти
в тебе днес, родино!

Боже, дай ни нов живот!
Разтопи тъгата!
На маджарския народ
подкрепи ръката!
С ясни дни го надари,
дай му ти пощада —
бъдещето си дори
вече той изстрада.

HIMNO

el la tempestaj centjaros de la hungara popolo

Tradukis

KÁLMÁN KALOCSAY

(1933)

La hungaron benu, Di',
Per gajec', per spikoj,
Ŝirman brakon tenu, Di',
Kontraŭ malamikoj.
Nin delonge ŝiras sort',
Donu gajan jaron,
Por Pasint' kaj por Estont'
Punis vi l' Hungaron.

La praulojn portis vi
Al Karpatoj gvide,
Belan hejmon tie ĉi
Donis vi konfide.
Kie Tisza kaj Danub'
Fluas kun muĝado,
Floris la heroa trup':
Gento de Arpado.

Per vi riĉe tra l' Eben'
Ondis orspikaro,
Ĉe Tokaj per via ben'
Gutis la nektaro.
Ofte de l' sovaĝa turk'
Prenis ni trofeon,
Ĝemis Vien', fiera urb',
Matias-armeon.

Sed ni pekis. Ĝermis en
Vi koler' kaj dubo,
Kaj vi fulmojn ĵetis, jen,
El tondranta nuboj.
Ĵetis vi kun sibla flug'
Sagojn de tataroj,
Poste ni sub turka jug'
Ĝemis dum centjaroj.

Ho, tre ofte en ĉi land'
Super niaj ostoj
Sonis turka venko-kant',
Flirtis ĉevalvostoj.
Ofte vin, patruj'! la id'
Vundis per armiloj,
Iĝis vi pro fil-perfid'
La cindruj' de l' filoj.

Kaŝis sin la rifugant',
Grote glav' lin trafis,
Kuris, kaj en hejma land'
Hejmon li ne havis.
Sekvis lin tra val' kaj mont'
Dub', ĉagren', amaro,
Ĉe l' piedoj sanga ond',
Supre fajromaro.

Fortikaĵo? Nun ruin'.
Flirtis ĝojhumoro?
Jen, nun anstataŭas ĝin
Lamentad', stertoro.
Ho, liber' ne ĝermis el
Sangverŝita tero,
Falas arda larmo de l'
Prema mallibero.

Ho, kompaton havu, Di',
Inter ĉi pereoj,
Ho, hungaron savu, Di',
El la mar' de l' veoj!
Nin delonge ŝiras sort',
Donu gajan jaron,
Por Pasint' kaj por Estont'
Punis vi l' Hungaron.

HYMNI

Suomentanut

TOIVO LYY

(1970)

Siunaa kansaa Unkarin
armos lahjoin, Luoja,
anna vainon vaaroihin
käsivartes suoja —
raastamalle kohtalon
suo tie onnen uuden,
rangaistu jo meitä on
lunnaiks vastaisuuden!

Karpaateille parvet toit
isäin urhokasten,
kauniin maansa voittaa soit
Bendegúzin lasten:
missä tulvi Tonavaan
Tiszan vuo kuin meri,
siellä versoi kukintaan
uljas Árpád-veri.

Meille pellot Kunságin
täytit tähkäpäillä,
virrata soit nektarin
Tokajn viinimäillä.
Lippumme löit liehumaan
Turkin linnakkeihin —
voihi Wien, kun Matiaan
katsoi sankareihin...

Mutta viha sydämees
syttyi synneistämme:
pilves leimus, pauantees
kiiri kiireellämme:
nuolipilviin mongolin
meidät ensin peitit,
sitten alle osmannin
orjan-ikeen heitit.

Maani, turvas tuhoten
Turkin villi kansa
laella luukumpujen
joikui voittojansa!
Rintaasi myös iskettiin
iskut poikais uhkan:
lastes vuoks sait olla niin
urna lastes tuhkan...

Luolaan luokse piilevän
tunki miekka murhaan,
maassaan isänmaataan hän
etsi, mutta turhaan!
Epätoivo vierellään
kaahloi tulvaa veren
vainotut, öin yllä pään
kajo liekkimeren.

Linnan näit: nyt raunion —
riutui riemu, hurma,
tyrskii itku lohduton,
korahtelee surma.
Verestä ei vainajain
verso vapaus sorja —
hehkuu kyynelsilmät vain
orvon, joka on orja.

Sääli kansaa Unkarin,
viimain viemää, Luoja,
tuskan meren myrskyihin
anna kätes suoja —
raastamalle kohtalon
suo tie onnen uuden,
rangaistu jo meitä on
lunnaiks vastaisuuden!

HYMNE

Traduit par

JEAN ROUSSELOT
(1962)

Bénis le Hongrois, ô Seigneur,
Fais qu'il soit heureux et prospère,
Tends vers lui ton bras protecteur
Quand il affronte l'adversaire !
Donne à qui fut longtemps broyé
Des jours paisibles et sans peines ;
Ce peuple a largement payé
Pour les temps passés ou qui viennent.

Aux Carpates, sur ton conseil,
Nos aïeux osèrent s'étendre.
Quelle belle place au soleil
Tu aidas nos pères à prendre !
Aussi loin que de la Tisza
Et du Danube le flot danse,
Aux fils héroïques d'Árpád,
Tu as prodigué l'abondance.

Tu fis onduler, à l'instar
Des mers, les épis dans nos plaines,
Et tu permis que du nectar
De Tokay nos coupes soient pleines.
Grâce à toi, nos drapeaux ont pu
Flotter chez le Turc en déroute,
Les murs de Vienne être rompus
Par Mátyás et ses noires troupes.

Hélas ! nos fautes, trop souvent,
Ont fait éclater ta colère,
Et de tes nuages ardents
Tu as fait jaillir le tonnerre.
Alors ce furent les Mongols,
Leurs dards sifflants et leurs pillages,
Puis le Turc qui sur notre col
Posa le joug de l'esclavage.

Que de fois, sur l'amas sanglant
Des cadavres de notre armée,
Par les cris orgueilleux d'Osman
La victoire fut proclamée !
Que de fois, ô patrie, enfin,
Tes propres enfants t'attaquèrent !
Et par leur crime tu devins
L'urne funèbre de leurs frères.

Fuir ! Mais d'asile il n'était point
Contre le fer et sa furie.
Dans son propre pays, en vain
Le fuyard cherchait sa patrie.
Il allait par monts et par vaux,
Pour compagnons, douleur et doute,
Pour horizon, du sang à flots,
Et des flammes pour clef de voûte.

Là, ces ruines furent un fort,
Autrefois y régnait la joie.
A sa place, un râle de mort
Et des plaintes de cœur qu'on broie.
La liberté ne fleurit point,
Hélas ! dans le sang des victimes !
Les yeux de l'orphelin sont pleins
Des pleurs de ceux que l'on opprime.

Prends pitié du Hongrois, Seigneur !
Si souvent il fut dans les transes !
Tends vers lui un bras protecteur
Dans l'océan de ses souffrances !
Donne à qui fut longtemps broyé
Des jours paisibles et sans peines.
Ce peuple a largement payé
Pour les temps passés ou qui viennent.

תְּפִלַּת הָאָרֶץ

שִׁיר מִעֵתוֹת הַמְּצוּקָה אֲשֶׁר עָבְרוּ

שְׂמֵעוֹן בְּכוֹד

(1868)

אולם אהה! נברו עונינו, אשמינו.
נאצתנו בנו, וגם גדל חרונה;
מעשו אנה קרו עניי שמינו
ועד הרמה דבאונו חיוי שאונה -
עתה חיוי מנגל ללבינו נחתו
דם גבורינו נשפך בנהרים.
אחריהם מקרדים ארצנו שחתו
ועול ככרם נתנו עלינו זרים -

שפחות עם לוצו על גבעות תללינו
קול שאון הרימו, תרועת רצח;
בעקבי רגליהם רכסו מהקרינו
גדודי עם אכמן, וכחרפות נצח -
צצה מקרבנו לענת הרשע
ולציה נעשו עמקי הברכה.
מקשר המורדים שכח כל ישע,
הוי כל חכה לחל דשן נהפכה -

הפוב וחישר יתחבאו במערות.
גם שם תרכמנו חרב הרודפים.
הנדיכים יפתרו כסבך היערות
ועל אברן ארצם לבוש אכל עיניים -
יעלו לקרים גם ירדו לעצמים.
מנור ופחד לרגלם יחלזכו.
על ראשם העננים יפיצו ברכים
וכנתלי דם עקביהם נבוכו -

תל החרכות על גבעה הנשאה
מצורת גבורים היה מלפנים.
תרועת העליונים כה תמיד נשמעה
ועתה קול שאנה מבין האקנים -
מדם התללים אשר נשפך במים
פרח ההפשה לא יצייץ לנו.
דמעת העשוקים על כל האפסים
ולעג שמינו הרודים בנו -

שדוי! תמיל, רחם! על עם הוונגרוה.
סערת המצוקות סביב תניערו.
שלח לו ימינה פתרון מרקיע.
מים תיגזזות לתוף בטח גבלהו -
אהה! דכאו ראשו ימי עמל ותלאה.
רצחו באב נאמן, הן לו שנות ששון.
עונו כבר נרצה, עת נאלתו באה.
מלטהו מבין מלתעות האמון -

賛
称

—
ハンガリー国歌

IMAOKA JUICHIRO
(1960)

ברוך אלהים: בן ארץ הונגריה.
ברוחה סמכרו: בתעצומות ועו.
זרוע עזרתה נטה לו פמושיע.
בלחמו עם איוביו ועשה נפלאות. —
מאז דבאו ראשו ומו עמל ורעה.
רצחו כאב נאמן: תן לו שנות ששון!
עוני כבר נרצה מכבד התלאה.
בלחצה נפשו בין מורות האבון. —

ברוך נחית בנימים אשר עברו
על הרי קרפט פעמו אבותינו;
לרשת הארץ בעזרתה נברו.
בתרבותם לקחו נאות מושבותינו;
נבנורי ארפד לאהנה בחרו
ארץ בה נחרות ברךה וחימו;
על גדות טסא וונא יחד הברו.
שם הגלי אגם בגאון הרימו. —

פה ערכות קונשאו: שם כמלא הפנים
בעדנו העממים בר ועטופו.
שם הרי טמוא ממך שמים
מתק הענבים לימב וישטופו. —
אתה הוישעתנו בעת פעמים הרבה
עלי מכצרי מחמד הגל הרימונו;
ועם מטיש מלכנו בעם כבר פארבה
נאון בירת ווינא לנו שכונו. —

さあれ われら罪を犯したれば
神は不信と憤怒にもえたまい
また雷光ライカウを投げさせたまいぬ
みよ 雷鳴とどろく雲間より

神は さらきらととびくる
タターレ人の強矢を投げさせたまえり
さらに降りてはトルコのきずなのもと
われらの悲しみ数世紀の永きをかぞえぬ

この国土にてトルコ人の勝どき
われらの骨髓にひびき入る

ああ幾たびなりしか

トルコの軍馬の高くいななくこと

あわれ 祖国よ

おんみの子らは武器もて傷つき

おんみはその子らの裏切りによりて

いまや棺ツツミとはなれり

剣もて勇士は身をかくせど
そのくらき洞窟のうちに見出され
馳せ去らんとすれど 故郷にも
いまや住む家はなし

谷間にも山頂にもみちみつるは
たどる者 音響 聞えりよ
しかも足下には血の波しぶき
頭上にはひろがる炎の海

要塞は廃墟と化し

過ぎし日の多幸オホシラキよいまいずこ

みよ それに代るは

悲しみ うめき

ああ 自由は

血まみれの地より生まれ得ず

ただ流るるは圧制と

桎梏のあつき涙のみ

ああ神よ 慰みたれさせたまえ
この滅亡に瀕せるマジアル人を

神よ 救いたまえ

悲嘆の海底より救いたまえ

すでに年久しく不幸に追われたるこの民に

喜びの年をあたえさせたまえ

神よ なお過去と未来のために

われらマジアル人を罰したもうか

ГИМН

Мадьяр халқындың ереуілді
ғасырларынан наза

Аударған

ҚАЛИЖАН БЕКХОЖИН

(1969)

神よ 悦びと幸をもて

マジヤル人を祝福したまえ

神よ われ敵と闘うとき

御守護の手をのべさせたまえ

すでに年久しく不幸に追われたるこの民に

喜びの日をあたえたまえ

過去と未来のために

われらマジヤル人を罰したまいし神よ

神はわが遠祖たちを

カールバート山脈に導きたまい

その地にいみじき信頼もて

躍しの故郷をあたえたまいぬ

ティサとドナウの

とうとうたる流れに沿うところ

いさお高き軍隊

アールバードの族は栄えぬ

神の御手により

平野はゆたけき穀物の波うち

その祝福もてトカイには

神酒したたり

野蛮なるトルコ人よりの

戦利品の山なせること一再ならず

されど尊大の都ウィーンは

マーチャーシュー王の兵をなやましぬ

Мадьярға, уа тәңір,
Бакытты бер, байлық бер!
Көрсө қорлық, не зәбір,
Сақта өзін, айбын бер!
Не көрмеді Мадьяр,
Көп шырмады от дозақ,
Кешір тәңір, хақы бар,
К нәсі үшін шекті азап.

Дүниенің ұжмағы,
Бастадың сен Карпатқа.
Бендегуздын ұлдары,
Алғыс айтар әр шақта.
Дарияның ардағы,
Тисса менен Дунайда.
Батыр Арапд ұрпағы,
Өскені аян кұдайға.

Бердің бізге Күншагты,
Несібемен отайдым.
Кұйдың нәр мен шуақты,
Собығына Тоқайдың.
Төбесіне түріктің
Туымызды қададың.
Матьяш тартқан шерумен.
Бұздың Вена қамалын.

Күнәкәр болдық, тәңірім,
Кәрің өрттей лапылдап,
Төнді бізге әмірің
Найзағайдай шатырлап.
Маңғұлдың да садағы
Төсімізге кадалды.
Түріктердің бұғауы
Мойнымызға оралды!

Кайран жұртым, талай шақ,
Қорландық біз майданда,
Озбыр Осман айғайлап,
Жеңіс даусын жайғанда.
Ұлыңның да қамшысы,
Өз арқаңа дақ салды.
Қырдың оны жер кұшып,
Аяғыңа тапталды.

Қылыш қуды қашқанды
Жансауғалап жан-жаққа.
Қаңғырды ол, қалдырып,
Эке үйін аулаққа.
Ол қайғыны арқалап,
Кезді тауды, орманды.
Табаннан қан сорғалап,
Жүрегінде шер жанды!

Пана мекен бар еді,
Болды ол да жер-жексен.
Аза, даусы, ер кегі,
Еседі онда ел кешкен.
Гүлсіз, өлі топырақ,
Онда меңреу ку мола.
Кұл жетімдер жамырап,
Зар шығады бір ғана.

Жазалама, тәңірім,
Мадьярды сорлаған
Жебе бізді, әмірің
Жайын бұлтты торлаған.
Өзге жұрттан көп көрдік,
Азабын біз дозактын.
Күнәмізді өткердік,
Тудыр бізге азат күн!

HYMN

Przełożył

JÓZEF WACZKÓW
(1975)

Boże, nie szczędź Węgrom łask,
Chleba i wesela,
Niech twe ramię chroni nas
Od nieprzyjaciela.
Daj nam rok radosnych dni,
Niech ten lud ukoi,
Co okupił morzem krwi
Przyszłość ziemi swojej.

Tyś nas przed wiekami wiódł
Na tę piękną ziemię,
Tu ojczyznę znalazł lud,
Bendeguza plemię.
Cisy i Dunaju plusk,
Wiatr na szczytach Karpat
Sławią kraj, gdzie w siłę wzrósł
Bohaterski Arpad.

Tyś kołysał nam rok w rok
Kłosa tego kraju,
Tyś nam dawał słodki sok
Z winnych gron Tokaju.
Tyś pozwolił sztandar wznieść
Nad Turczyny dzikie
I Macieja wojskom zgnieść
Dumne Wiedeńczyki.

Wkradł się w dusze pychy siew,
Grzech wszedł w nasze domy —
I zapłonął w Tobie gniew,
I zesłałeś gromy:
To Mongoła srogi szal
Grabił nam zagrody,
To nas Turczyn w jasyr brał
I niewolił grody.

Lała się węgierska krew,
Wzgórza kości rosły,
Dzikich hord zwycięski śpiew
Wichry wieków niosły.
I twe syny, kraju nasz,
Szły przeciwko tobie,
Przez wyrodne dzieci łkasz
Na swych dzieci grobie.

Niewinnego ścigał nóż:
Człek się krył w jaskini,
Nie miał swej ojczyzny już
Między braćmi swymi.
Smutek trawił go i ból,
Szedł przez puszt bezdroże,
Widział potop krwi wśród pól
I płomieni morze.

W gruzach legły mury twierdz,
Słysząc jęki wkoło:
Życie pokonała śmierć,
Skarga — pieśń wesołą.
Z konających braci skarg
Wolność nie rozkwita:
Zgina się pod jarzmem kark,
Łza dzień każdy wita.

Boże, zlituj się w zły czas,
Odmień Węgrów dolę,
Niech twe ramię chroni nas
Na tym też padole.
Daj nam rok radosnych dni,
Niech ten lud ukoi,
Co okupił morzem krwi
Przyszłość ziemi swojej.

ХИМНА

Пренев

ПАСКАЛ ГИЛЕВСКИ
(1979)

Боже, благослови го Унгарецот
со изобилство и радост,
подај му рака заштитна
во борба против врагот;
од несреќи е сразен сет,
дај му сега среќни дни,
се напатил овој народ клет
од мината и иднини!

Нашите предци си ги водел кон
светиот на Карпатите врв,
преку тебе најде убав дом
на Бендегуз славната крв.
И до кај што ечат на Дунав
и на Тиса брановите,
цвета на Арпад херојското семе,
на татковината синовите.

За нас по полето на Куншаг
зрел клас ни вееше,
од пенушките на Токај
нектар ни лееше.
Знамето наше го садеше
во турски шанец див,
и под војската на Макаш стенкаше
на Виена бедемот сив.

Но поради нашите гревови,
те факаше голем гнев,
и пушташе молњи и громови
и ширеше страшен рев.
Ти монголска стрела дива
ни фрлаше на пат,
потоа турски јарем тежок
ни ставаше на врат!

Колку пати од усните
на Османлиите екна
над коските на нашата војска
победничка песна!
Колку пати, о родино, се крена
твојот син од твојта град,
и си станала поради својот пород
гроб за својот пород млад!

Се крие прогнатиот в дувло,
и таму меч му кине сон,
се обзира сегде, но не наоѓа
дом во својот дом.
Кон врв се стреми, в поле слегува
очај го има сотрено.
Потоп пред нозете негови,
а над него море огнено!

Таму стоел град, сега руина,
радост беше секаде и сјај,
смртен шум и плач се шири
веќе в сиот крај!
И слобода не цути веќе
од крвта на мртвите,
солзи течат на тешко ропство
од очите на жртвите!

Сожали го, боже, Унгарецот,
кого опасност го сви,
подај му рака заштитна,
од маките спаси го ти!
Тој од несреќи е сразен сет,
дај му сега среќни дни,
се напатил овој народ клет
од мината и иднини!

HYMNE

Übersetzt von
ANNEMARIE BOSTROEM
(1970)

Gib dem Volk der Ungarn, Gott,
Frohsinn, Glück und Segen,
Schütze es in Kriegesnot
Vor des Feindes Schlägen.
Ihm, das lange Schmach ertrug,
Schenke wieder Freuden,
Denn es büßte hart genug
Schuld für alle Zeiten.

Führtest es an deiner Hand
Einst auf die Karpaten,
Daß ein schönes Vaterland
Seine Enkel hatten.
Wo der Theiß, der Donau Lauf
Wälzet seine Wogen,
Wuchsen Árpáds Söhne auf,
Ward ein Volk erzogen.

Reife Ähren wogten stolz
Auf des Tieflands Feldern,
Nektar, Tropfen reinen Golds
Floß aus Tokajs Keltern.
Liebest unsre Fahnen glühn
Auf der Türken Türmen
Und die stolze Burg von Wien
Mátyás' Heer erstürmen.

Doch in Zorn entbranntest du
Über unsre Sünden,
Und du schlugst mit Blitzen zu
Und Gewitterwinden.
Liebest die Mongolen noch
Uns mit Pfeilen jagen,
Auch der Türken Sklavenjoch
Mußten wir ertragen.

Ach, wie oft Triumphgesang
Von den wilden Scharen
Der Osmanen zu uns drang,
Die geschlagen waren.
Land, wie oft hat selbst dein Sohn
Dich bekämpft nicht minder,
Wurdest zum Grab der Kinder schon
Durch die eignen Kinder.

Der Verfolgte aber fand
Nicht Versteck noch Frieden,
Auch sein eignes Vaterland
Hat ihn nur gemieden.
Berg und Tal durchwandert er,
Angst- und schmerzzerissen,
Über ihm ein Flammenmeer,
Blutstrom ihm zu Füßen.

Manche Burg in Trümmer sank,
Wo einst Glück geschienen,
Todesröcheln, Trauerklang
Füllt nun die Ruinen.
Ach, und keine Freiheit sprießt
Aus dem Blut der Toten,
Nur der Knechtschaft Träne fließt
Trauerschwer zu Boden.

Schick uns dein Erbarmen, Gott,
Hilf den Ungarn allen,
Rette sie vor Sturmesnot
Auf dem Meer der Qualen.
Uns, die lang das Unglück schlug,
Schenke wieder Freuden,
Denn wir büßten hart genug
Schuld für alle Zeiten.

INNO

Traduzione di

FOLCO TEMPESTI

(1957)

Dio, benedici l'ungherese:
donagli letizia, donagli abbondanza.
Stendi su lui a proteggerlo il tuo braccio,
quando esso è in guerra contro i suoi nemici.
Dona un anno felice
a lui che la sventura da tanto travolge:
questo popolo ha già scontato
il passato e l'avvenire.

Tu conducesti i nostri antenati
sulle rocce dei sacri Carpazi:
da te ricevè la loro prole
una patria sì bella:
così che dovunque muggivano
del Tibisco e del Danubio le onde,
là fiorirono
gli eroici virgulti di Árpád.

Sui campi facesti
ondeggiare per noi le messi mature:
sui colli di Tokaj
ci dissetasti di nettare.
Tu piantasti le nostre bandiere
sugli spalti dei turchi feroci
e la fiera fortezza di Vienna crollò
dinanzi alle nostre nere legioni.

Ma sotto il peso dei nostri peccati
s'addensò nel tuo seno la collera.
Scoppiò la tua folgore:
tuonarono i nubi.
Facesti fischiar su di noi
le frecce dei mongoli bruti,
e noi dovemmo soffrire sul petto
il giogo dei turchi.

Quante volte, sui cumuli d'ossa
delle nostre schiere distrutte,
quante volte le bocche dei turchi
intonarono un canto selvaggio!
Quante volte, o patria mia bella,
ti ferirono gli stessi tuoi figli:
sì che tu fosti la tomba
agli stessi tuoi figli.

Si nascose il proscritto,
ma la spada lo stanò dalla grotta.
Ei cercava dovunque un asilo,
non più trovando la patria nel suo stesso paese.
Saliva le cime, scendeva le valli,
compagni al suo viaggio il dubbio e il tormento,
un lago di sangue ai suoi piedi,
intorno al suo capo una nube di fiamme.

Dove oggi son pietre
s'alzava un castello.
Dov'era letizia,
ora è gemito, è pianto.
Eppure dal sangue dei morti
la libertà non è sorta.
Dagli occhi dei tuoi derelitti
un pianto di sangue ancor gronda.

Dio, pietà dell'ungherese,
troppo spesso battuto dal turbine.
Stendi il tuo braccio sopra di lui,
proteggilo in mezzo alle sue sofferenze.
Dona un anno felice
a lui che la sventura da tanto travolge:
questo popolo ha già scontato
il passato e l'avvenire.

ГИМН

Из бурных столетий мадьярского народа

Перевод

ЛЕОНИДА МАРТЫНОВА
(1952)

Бог, мадьяру счастья дай
И богатства тоже!
В грозный час не покидай
Ты мадьяра, боже!
Ведь, страдая больше всех,
Ад изведав сущий,
Искупил народ свой грех
Прошлый и грядущий!

Ты довел нас до Карпат —
В лучший край на свете, —
И тебя благодарят
Бендегуза дети.
У священных вольных вод
Тиссы и Дуная
Храбреца Арпада род
Вырос, процветая.

Нам Куншаг ты отдал в дар,
Колос наливая;
Ради нас ты лил нектар
На лозу Токая;
Знамя на турецкий вал
Водружал ты наше;
Крепость Вены в дрожь вгонял
Скорбный рог Матьяша.

А грешили мы — пылал
Гнев твой грозный, жгучий!
Ты, господь, на нас и гнал
Громовые тучи,
И монгольская стрела
Была нас все метче,
И туретчина легла
На мадьяра плечи!

Мать отчизна, сколько раз
Там, на поле бранном,
Песнь победная неслась
Дикого османа!
И удар детей своих
Принимать случалось;
Ты тогда для праха их
В урну превращалась!

Сабли ждали беглеца,
Где бы ни залег он,
И в отчизне дом отца
Отыскать не мог он;
Брел по лесу, по горам
В горе и в печали;
Кровь бежала по пятам,
Пламя — за плечами!

Замок был... А нынче он —
Лишь развалин груда.
Смертный вопль, и плач, и стон
Слышатся оттуда!
На гробах не расцветет
Вольность цветом розы.
Лишь из жарких глаз сирот
Брызнут рабства слезы.

Бог, мадьяра не карай!
Мы от бедствий стонем!
Руку помощи подай,
В море скорби тонем!
Ведь, страдая больше всех,
Ад изведав сущий,
Искупил народ свой грех
Прошлый и грядущий!

HINO

Dos séculos sangrentos de povo húngaro

Tradução

PAULO RÓNAI e GEIR CAMPOS
(1980)

Deus, derrama sobre o húngaro
fartura e alegria.
Guarda-o com teu braço quando
luta com inimigos.
Ao que tanto tem sofrido,
traze um ano de bênçãos:
já este povo expiou bem
o passado e o porvir.

Nossos ancestrais trouxeste
aos sagrados Cárpatos ;
ao sangue de Bendeguz
bonita pátria deste.
Por onde em ondas rebentam
a Tisza e o Danúbio,
os bravos filhos de Árpád
vicejaram em flor.

Nas planícies da Kunság
nos douraste as espigas,
das videiras de Tokaï
o néctar nos pingaste.
No baluarte do turco
nosso pendão plantaste,
e o castelo de Viena
a Matias dobraste.

Nossos crimes acenderam
em ti o fogo da ira
e em nuvens tonitruantes
os teus raios vibraste.
Silvar sobre nós fizeste
as setas dos mongóis
e ao jugo dos otomanos
nossos ombros vergaste.

Sobre as ossadas dos nossos
exércitos vencidos,
quantos triunfos cantaram
os bárbaros de Osmă!
Quanta vez tua gente, oh pátria,
contra ti se insurgiu,
e por culpa de teus filhos
foste dos filhos túmulo!

Em sua gruta o fugitivo
vê uma espada a caçá-lo,
olha em torno e em sua pátria
não encontra refúgio.
Sobe aos montes, desce aos vales,
na dúvida e na dor:
embaixo rios de sangue,
mar de chamas em cima.

É agora um montão de pedras
onde era a fortaleza,
onde adejava a alegria
há gritos e lamentos.
Mas do sangue dos caídos
não brota a liberdade:
dos olhos dos órfãos cai
a lágrima do escravo.

Deus, tem piedade do húngaro,
joguete de desgraças:
guarda-o com teu braço forte,
em seu mar de tormentos.
Ao que tanto tem sofrido,
traze um ano de bênçãos:
já este povo expiou bem
o passado e o porvir.

HIMNO

De los tiempos tempestuosos del pueblo húngaro

Versión de

ÉVA TÓTH
y SERGIO HERNÁNDEZ RIVERA
(1980)

Bendice al Húngaro, Señor,
que la abundancia sea consigo;
que halle tu amparo protector
cuando se enfrente al enemigo;
que deje atrás su adverso hado,
y vea su trigo al fin maduro
este pueblo que ya ha pagado
por su pasado y su futuro.

A los Cárpatos condujiste
nuestros ancestros, y, a su luz,
horizontes nuevos nos diste
en la sangre de Bendeguz.
Y donde la corriente pasa
del Tisza y del Danubio, has hecho
perpetuar a la noble Casa
de Árpád, por siempre en nuestro pecho.

Tú convertiste en mar dorado
las mieses de nuestra llanura,
y del Tokaj has destilado
la vid en su esencia más pura.
Por ti nuestra enseña flameó
sobre el turco fortín agreste
y a Viena en su empuje arrolló
de Matías la negra hueste.

Pero cuando nuestros pecados
te hicieron tronar de furor,
nos llegó en tus rayos sagrados
la pena, el llanto y el dolor.
Primero, enviarnos te plugo,
del Mongol los dardos acerbos;
después, del Turco bajo el yugo,
esclavos fuimos más que siervos.

¡Cuántas veces, sobre el montón
de nuestros muertos insepultos,
de Osmán la ciega presunción
nos llenó de oprobio e insultos!
¡Y cuántas, desdichada Hungría,
tus propios hijos convirtieron
en urna funebre y sombría
el mismo seno en que nacieron!

Por más que el fugitivo huyera,
la cruel espada hasta él llegó,
sin que patria encontrar pudiera
en la tierra que lo engendró.
En la montaña o en el llano
hay en sus labios sólo hiel.
A sus pies, de sangre un pantano;
un mar de llamas sobre él.

Aquí entre estos muros, en donde
antes reinaba la alegría,
ahora el infortunio se esconde,
ayes se escuchan noche y día.
La libertad se extingue; muere
la patria entre espinas y abrojos.
Ahora es su canto un miserere,
un río de lágrimas sus ojos.

Piedad del Húngaro, Señor,
juguete de encontrados vientos.
Tiéndele un brazo protector;
haz que terminen sus tormentos.
Que quede atrás su adverso hado
y vea su trigo al fin maduro
este pueblo que ya ha pagado
por su pasado y su futuro.

HIMNUS

Preložil

JÓZSEF MARGÓCSY
(1902)

Bože žehnaj Uhra
Dobrou vôľou hojnosťou,
Smocni ho ako obra,
Pred zbrojou nepriateľskou.
Zlý los ho dávno rmúti.
Pošli naň stálú radosť,
Pretrpel už pokuty
Za prešlosť, budúcnosť.

Vyviedols našich predkov
Na vrch svatý Kárpáta.
Skrz teba dostal domov
Ľud hnevny Bendegúza.
A zkadiaľ vlny hučia
Riek Tisy a Dunaja
Árpádovi synovia
Tu zveladili sa.

Pre nás na poli Kunság
Zlatý hlas si povieval,
Skrz tokájské hrozno však
Nektár si nám nalieval,
Prápor náš bol vytýčen
Viacráz na šancoch Turku,
Stenala píšná Videň
Od Matiaša vojska.

Hejh, však pre hriechy naše
Zblnúl hnev v nádrach tvojich,
A metals strely tvoje
V oblakoch hromovitých,
Hneď šípy prah' Mongola
Dal si nad nami hučať,
Jarnom rabstva od Turka
Na naše plecica vzaf.

Koľkoráz znela v ústach
Divokého ozmána
Nad, — ním zbitých mrtvolách
Pieseň víťazoslávna?
Koľkoráz boril tvoje
Ňadra, milá vlasť! syn tvoje
A plod vlastný spravil to
Svojou popelnicou.

Kryl sa hnanec, meč siahol
Za ním až do jaskyne,
Kam ten pozrel, nenašiel
Vlasť vo svojej otčine.
Na vrchoch a dolinách
Len zúfanie bolo s ním,
Krví prúd mu pri nohách,
Plameň mora nad ním.

Kde hrad stál, tam chlum skalný
A kde radosť plesala,
Tam smrtí chryp, plač žiaľny
Ustavične prúdi sa.
Ach nekvitne sloboda
Z krve našich zomrelých,
Slzy padajú rabstva
Z oči osiralých.

Bože! Iutuj Uhra,
Búre ho dosť metaly,
Ó, buď jeho obrana
Na jeho mukách mori.
Zlý los ho dávno rmúti,
Pošli naň stalu radosť,
Pretrpel už pokuty
Za prešlosť, budúcnosť.

ГИМН

Мадяр калыклэн бугырес дауръёсысьтыз

Берыктӱз

АНАТОЛ УВАРОВ

(1979)

Эч кар, инмар, мадьярлы,
Шуд сёт улоназ тон.
Уть но юртты весь солы
Ож вуон дыряз но.
Лек адзон усиз солы,
Кабылэз ой вал чик —
Погыльтйз ни та калык
Шуг-лекез ваньзэ ик.

Вашкала батырьёсмес
Карпатэ вуттйд но —
Тон пыр шедьтйз дорёсмес
Бендегуз выжы но.
Тисса, Дунай тулкымьёс
Кытын куашетйзы, —
Батыр Арпад выжыос
Отчы пушйиськызы.

Ми понна Куншаг палэз
Ю-нянё карид тон,
Токайысь виноградэз
Чечыё карид тон.
Знамямы турк вырьёсын
Їемысь юнматъяськыз,
Вена крепость пушьёсыз
Матьяш дырекъятйз.

Нош съолыкмы вань дырзя
Лекед вал гадед тыр —
Чилекъяд но гудыръяд,
Чашийлйд пилем пыр.
Йырбыдтйсь монгол ньёлэз
Од-а вай выламы.
Бор-ысь турок зйбетэз
Куштйд йыр йыламы.

Көня пол шаер бёрдйз
Сьось осман вормемлэсь,
Лы гурезь но кылдылйз
Ожгарчиосмылэсь.
Куд ляб выжыед кизэ
Шорад жутон дыре —
Шайкорос вал тон зэмзэ
Соослы, шаере!

Кин пегаз, сое палаш
Шедьтылйз гуаз но...
Туж ке но дорзэ утчаз —
Дор сое муртаз ни.
Гурезьын но нёжалын
Со ветлйз кайгу пыр
Вирзылэм пыдтышьёсын,
Мыш съораз — гомаз тыл.

Вал карьёс... Бёрысь изьёс...
Шумпотон төлзем ни.
Лулсётон, бёрдон нёжьёс
Татын кылйсько ни.
Шат эрик сяська будоз
Бырем мурт вирысь, бен, —
Лек зйбет синву тудзоз
Тыладзись синмысь, зэм.

Жаля, инмар, мадырдэ,
Со шуге вые ни,
Сёт солы юрттйсь кидэ,
Со туж курадзе ни.
Лек адзон сое пуриз —
Зеч вапум сёт аяз:
Погыльтйз ни со вылтйз
Шугез вань ултояз.

ГИМН

Из буремних сторіч угорського народу

Переклав

ЮРІЙ ШКРОБИНЕЦЬ
(1979)

Боже, пошли благодать,
Добру хіть мадяру;
Як нападе вража рать,
Йй завдай удару!
Хто вже зніс віки знегод,
Хай журбу забуде!
Все спокутав цей народ,
Що було й що буде!

Предків вів ти до Карпат
На святі вершини,
Бендегузових орлят —
В лоно батьківщини.
Там, де хвилі рвуть русло
Тиси та Дунаю,
Плем'я Арпада зросло,
Мов серед розмаю.

В кунський край ти з краю в край
Стигле слав колосся.
Тут вино, що дав Токай,
Мов нектар, лилося.
Гнав ти в шумі прапорів
З валу дикі орди.
Перед Матяшем тремтів
Відня замок гордий.

Та скипав гнів на маляр,
Гріх волав до кари:
Ти на нас вергав із хмар
Громові удари.
То монгольська тьмуша-тьма
Злі сипнула стріли,
То турецького ярма
Ми тягар терпіли.

Скільки раз дзвенів в устах
Бусурмен неситих
Спів триумфу на кістках
Наших військ розбитих!
На вітчизну йшли й сини,
Мов жахна навала;
Жертви ж їхньої вини
Ця земля ховала.

Гнаний кинувся у схов,
Вслід — шабельне жало:
В ріднім краї не знайшов —
Захистку не стало.
Гору брав чи долу біг —
Поруч сум і горе.
Повінь крові б'є до ніг,
В небі — племінь-море.

У руїнах замки; скрізь,
Де гуло від сміху,
Смертні хрипи, зливи сліз
Витіснили віху.
Мертва кров не зродить цвіт,
Тлінь не зродить волю.
Ллються-ллються з віч сиріт
Сльози рабства-болю.

Боже, не кинь ти маляр
В лихові-гонитві
І від них одводь удар
В океані-битві.
Хто вже зніс віки знегод,
Хай журбу забуде!
Все спокітав цей народ,
Що було й що буде!

KRÓNKA

A XVI. századtól kezdve – a korábbi templomi himnuszok nyomán Európaszerte néphimnuszok, nemzeti himnuszok keletkeznek.

A XVIII. században – Magyarországon az „Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga” és a „Boldogasszony anyánk” kezdetű vallásos énekeket éneklék néphimnusz gyanánt.

A XIX. század elejétől – Magyarországon hivatalos ünnepekben az osztrák császárhimnuszt éneklék.

1790. augusztus 8. – Kölcsey Ferenc születése.

1810. november 7. – Erkel Ferenc születése.

1823. január 22. – Kölcsey Ferenc megírja *Hymnus, a' Magyar nép zivataros századaiból* című költeményét.

1828. decemberében – az *Aurora* című almanachban megjelenik a *Hymnus*.

1832 – Kölcsey Ferenc munkáinak első kötetében megjelenik a *Hymnus, a' Magyar nép' zivataros századaiból*.

1838. augusztus 24. – Kölcsey Ferenc halála.

1844. február 29. – Bartay Endre, a Nemzeti Színház igazgatója pályázatot hirdet a *Hymnus* megzenésítésére.

A határidő 1844. május 1. „20 arany pályadíjt tűz ki a legjobb népmelodistáért – Kölcsey Ferencz koszorús költőnk' *Hymnusára' ének és zenekarra téve.*” (Honderü, 1844. március 9.)

1844. február után – Erkel Ferenc megírja a *Himnusz* zenéjét.

Anekdotikus feljegyzés szerint az idős Erkel visszaemlékezése: „Csend van. Ülök és gondolkodok: hát hogy is kellene azt a himnuszt megcsinálni? Elém teszem a szöveget. Olvasom. Megint gondolkodok. És amint így elgondolkozom, eszembe jut az én első mesteremnek a szava, aki Pozsonyban tanított. Azt mondta: fiam, mikor valami szent zenét komponálsz, mindig a harangok szava jusson először eszedbe. És ott a szoba csöndességében megzendülnek az én fülemben a pozsonyi harangok. Áhítat száll meg. A kezemet a zongorára teszem és hang-hang után olvad. Egy óra sem telik belé, megvan a himnusz...” (Gárdonyi Géza. *Erkel emlékkönyv*. 1910.)

1844. május előtt – Erkel Ferenc benyújtja pályaművét a Nemzeti Színházhoz. Jeligéje: „Itt az Írás, forgassátok Érett ésszel, józanon. Kölcsey.”

1844. június 15. – A Nemzeti Színház igazgatósága által felkért bizottság elbírálja a beérkezett tizenhárom pályaművet.

A bizottság elnöke Petrichevich Horváth Lázár, a Honderü igazgató tulajdonosa; jegyzője Nádaskay Lajos, a Honderü szerkesztője; tagjai: Binder Sebestyén, a Nemzeti Színház énektanára, Braeuer Ferenc, a belvárosi templom karnagya, Kaiser Ferenc, Mátray Gábor, a Zenede igazgatója, Schindelmeisser Lajos, a pesti német színház karmestere, Winkler Angelo, zongoraművész, Vörösmarty Mihály és Szigligeti Ede. Döntésük: „A 20 darab arany jutalom egyhangúlag az első szám alatti, a következő jeligés pályaműnek ítéltegett oda: „Itt az írás forgassátok – Érett ésszel józanon. Kölcsey” mint a melly a mellett, hogy magyar jellemű s a költemény’

szellemét leginkább megközelítő, a két főkivántatóságot is, t. i. a dallamegyszerűséget és himnusi emelkedettséget legszerencsésebben megközelíté.” (Honderü. 1844. június 22.)

1844. június 16. – Szigligeti Ede mint a Nemzeti Színház titkára közzéteszi a bizottság döntését.

1844. július 2. – a *Himnusz* bemutatása a Nemzeti Színházban.

„A jeligés levélkék a színpadon a rendezőség és színházi titkoknok’ jelenlétében, a bírálóválasztmány jegyzőkönyvének fölolvása után felbontatván, a nyertes pályamű szerzőjének derék maestronk s karmesterünk Erkel Ferencz kiáltaték ki. Szivesen osztozunk a közönség’ élénk éljenkiáltásiban, mellyekkel a nyertes szerzőt kihívá... Most csak az van hátra, hogy Erkelünk’ gyönyörű himnusát többször adassék alkalom hallani, megismerni, megtanulni, annak jelessége kezeskedik, hogy az nem sokára a legnagyobb népszerűséget vívandja ki magának, s valódi magyar néphymnussá válandik.” (Honderü. 1844. július 6.)

1844. augusztus 10. – a *Himnusz* először szólal meg nyilvános népünnepségen: az óbudai hajógyárban, a „Széchenyi” nevű gőzös vízrebocsátásánál.

„Erőteltjes diapasonokban kezdé zengeni ama fölséges néphymnus, mellyet Kölcseynek és Erkelünk’ egyesült lantjaik teremtének. Szent lelkesedés rezzé át a hallgatóságot, az erősmellű férfi és csengő hangú énekesnök’ minden szavára, melly erélyezve az érczhangszerek’ teljes harmoniája által, valóságos nemzeti himnuszszá magasult.” (Honderü. 1844. augusztus 17.)

- 1844. augusztus 15.** – a *Himnusz* először szólal meg egyházi ünnepségen: a pesti polgári őrhad zászlószentelésén, a Rákos mezején.
 „A szent mise elkezdődék; mit általában magyar ének kísére. Fölmutatás alatt a szép Kölcsey-hymnust hallatván a zenekar.” (Honderü. 1844. augusztus 17.)
- 1844. augusztus 25.** – a pesti vaknövelde vizsgaünnepélyén a tanítványok a *Himnusz*-t éneklük.
- 1844. szeptember 10. körül** – a *Himnusz* kottája megjelenik Pesten, Wagner József kiadónál.
- 1844. november 27.** – a kolozsvári Nemzeti Színházban előadás után a színészek eléneklük a *Himnusz*-t.
- 1845. május 16.** – Deák Ferenc és Vörösmarty Mihály erdélyi útján Kolozsvárott az ünneplő közönség a *Himnusz*-t éneklük.
 „Több mint száz fáklya' világánál a' helybeli hangászkar” felvonulását követte „megdicsőült Kölcseynek hymnuszának a' tisztelgő fiatalság általi eldallása”. Deák Ferenc „beszéde” alapjául az eldalolt hymnusz' azon szavait: „megbűnhötte már e' nép a' multat 's jövendőit” választja. (Erdélyi Híradó – Pesti Hirlap, 1845. május 27.)
- 1848. március 25.** – Marosvásárhelyen a fáklyásmenetben felvonuló ifjúság a *Himnusz*-t éneklük.
 (Erdélyi Híradó. 1848. április 4.)
- 1848. augusztus 20.** – a *Himnusz* először szólal meg hivatalos állami ünnepségen, a budai Mátyás templomban.
- 1850. március 26.** – a Nemzeti Színházban a pesti gyermekkorház javára adott műsor végén a *Himnusz*-t éneklük.

- 1850. augusztus 20.** – a Nemzeti Színházban a Losonc megsegítésére tartott díszünnepségen a *Himnusz*-t éneklük.
- 1856. május 18.** – Kölcsey Ferenc síremlékének felavatásán Csekén a pataki kántus a *Himnusz*-t éneklük.
 „Csekei utunk diadalmenethez hasonlított. Nemcsak a hallgatóság, hanem az egész haza méltánylatát és dicséretét megszerzénk.” (A pataki kántus évkönyve.)
- 1893. június 15.** – Erkel Ferenc halála.

**Kölcsey Ferenc költeményét
 Erkel Ferenc zenéjével
 a magyar nép akarata avatta
 nemzeti himnusszá**

FORRÁSMŰVEK

- FALVY ZOLTÁN: *A Himnusz kézírata*. Muzsika. 1960. 3. szám 14–19. lap
- KOVALOVSKY MIKLÓS: „Örök, vigyázatok a strázsán”. Magyar Műzsa. 1944. 16. szám 34–37. lap
- LEGÁNY DEZSŐ: *Erkel Ferenc művei és korabeli történetük*. Budapest, 1975. Zeneműkiadó
- NÉMETH AMADÉ: *Erkel Ferenc életének krónikája*. Budapest, 1973. Zeneműkiadó
- VÉCSEY ZOLTÁN: *A százéves magyar nemzeti ima*. Forrás. 1944. 6. szám 280–289. lap

CHRONICLE

Since the XVIth century – following the church anthems of former ages, popular anthems, national anthems, were arising in Europe

In the XVIIIth century – in Hungary, the religious songs: “Ah, where are you, Hungarians’ radiant star” and “Blessed Virgin, oh our Mother” were sung as popular anthems

From the beginning of the XIXth century – in Hungary, at official ceremonies the Austrian Imperial Anthem was sung

1790. August 8 – birth of Ferenc Kölcsey

1810. November 7 – birth of Ferenc Erkel

1823. January 22 – Ferenc Kölcsey writes the poem *Hymn (An anthem from the tempestuous centuries of the people of Hungary)*

1828. December – Ferenc Kölcsey’s *Hymn* is published in the almanac “Aurora”

1832 – Ferenc Kölcsey’s *Hymn* is published in the first volume of his works

1838. August 24 – death of Ferenc Kölcsey

1844. February 29 – Endre Bartay, the manager of the National Theatre, announces a competition for setting Ferenc Kölcsey’s *Hymn* to music

1844. after February – Ferenc Erkel composes the music of the *Hymn*

1844. before May – Ferenc Erkel submits his work to the National Theatre

1844. June 15 – a committee invited by the management of the National Theatre passes judgment on thirteen works submitted for competition

1844. June 16 – Ede Szigligeti, secretary of the National Theatre, announces the decision of the committee: prize-winner is Ferenc Erkel

1844. July 2 – first performance of the *Hymn* in the National Theatre

1844. August 10 – for the first time the *Hymn* sounds at a public celebration, in the shipyard of Óbuda at the launch of the steamer “Széchenyi”

1844. August 15 – for the first time the *Hymn* sounds at a church celebration, on the Rákos Field at the consecration of the flag of the Pest Civic Guard during the field Mass

1844. august 25 – at the graduation ceremony of the Pest School for the Blind the pupils sing the *Hymn*

1844. about September 10 – the publisher József Wagner issues the sheet music of the *Hymn*

1844. November 27 – in the National Theatre of Kolozsvár, after the performance, the actors sing the *Hymn*

1845. May 16 – on the visit in Transylvania of the statesman Ferenc Deák and the poet Mihály Vörösmarty, the festive public of Kolozsvár sings the *Hymn*

1848. March 25 – at Marosvásárhely a torchlight procession of young people sing the *Hymn*

1848. August 20 – for the first time the *Hymn* sounds at an official state festival, in the Mátyás Church of Buda

- 1850. March 26** – in the National Theatre, at the end of a programme for the benefit of the Pest Children's Hospital, the *Hymn* is sung
- 1850. August 20** – in the National Theatre, at a gala performance for the benefit of the town of Losonc, the *Hymn* is sung
- 1856. May 18** – at the consecration of the sepulchre of Ferenc Kölcsey, at Cseke, the chorus of the Patak College sings the *Hymn*
- 1893. June 15** – death of Ferenc Erkel

**The poem by Ferenc Kölcsey
and the music by Ferenc Erkel
have been made a national anthem
by the will of the people of Hungary**

CHRONIQUE

Depuis le XVIe siècle – sur la trace des hymnes d'église, quelques hymnes populaires, quelques hymnes nationaux prennent naissance en Europe

Au XVIIIe siècle – en Hongrie les chants religieux « Ah, où es-tu, étoile brillante des Hongrois » et « Bienheureuse Vierge, Notre Mère » sont chantés comme hymnes populaires

Dès le commencement du XIXe siècle – en Hongrie, à l'occasion des fêtes officielles, on chante l'Hymne Impérial de l'Autriche

1790. 8 août – naissance de Ferenc Kölcsey

1810. 7 novembre – naissance de Ferenc Erkel

1823. 22 janvier – Ferenc Kölcsey écrit le poème *Hymne des siècles orageux du peuple hongrois*

1828. au mois décembre – le poème *Hymne* paraît dans l'almanach «Aurora»

1832 – le poème *Hymne des siècles orageux du peuple hongrois* paraît dans le premier volume des œuvres de Ferenc Kölcsey

1838. 24 août – mort de Ferenc Kölcsey

1844. 29 février – Endre Bartay, directeur du Théâtre National, ouvre un concours pour la mise en musique de l'*Hymne* de Ferenc Kölcsey

1844. après février – Ferenc Erkel met l'*Hymne* en musique

- 1844. avant mai** – Ferenc Erkel soumet son œuvre au concours du Théâtre National. Sa devise est une citation de Ferenc Kölcsey: «Voici l'Écriture, tournez ses pages avec l'esprit mûr et sobre»
- 1844. 15 juin** – le jury invité par la direction du Théâtre National se prononce sur les treize ouvrages présentés au concours
- 1844. 16 juin** – Ede Szigligeti, secrétaire du Théâtre National, proclame la décision du jury, le prix est remporté par Ferenc Erkel
- 1844. 2 juillet** – présentation de l'*Hymne* au Théâtre National
- 1844. 10 août** – pour la première fois l'*Hymne* résonne lors d'une fête populaire publique, aux chantiers navals d'Óbuda, à l'occasion du lancement du vapeur «Széchenyi»
- 1844. 15 août** – pour la première fois l'*Hymne* résonne pendant une cérémonie religieuse: à l'occasion de la bénédiction du drapeau de la garde civile de Pest, sur le Champ de Rákos, pendant la messe en plein air
- 1844. 25 août** – à leur fête de fin d'année, les élèves de l'institut des aveugles chantent l'*Hymne*
- 1844. vers le 10 septembre** – l'éditeur József Wagner publie la partition de l'*Hymne*
- 1844. 27 novembre** – les acteurs du Théâtre National de Kolozsvár chantent l'*Hymne* après la représentation
- 1845. 16 mai** – pendant le voyage de l'homme d'État, Ferenc Deák, et du poète Mihály Vörösmarty en Transylvanie, la foule enthousiasmée de la ville de Kolozsvár chante l'*Hymne*
- 1848. 25 mars** – l'*Hymne* est chanté lors d'un défilé aux flambeaux de la jeunesse à Marosvásárhely

- 1848. 20 août** – pour la première fois l'*Hymne* résonne à l'occasion d'une fête nationale: dans l'église de Mathias à Buda
- 1850. 26 mars** – l'*Hymne* est chanté au Théâtre National lors d'une soirée de bienfaisance pour l'hôpital d'enfants de Pest
- 1850. 20 août** – l'*Hymne* est chanté au Théâtre National lors d'une soirée de bienfaisance pour la ville de Losonc
- 1856. 18 mai** – la chorale du collège de Patak chante l'*Hymne* à l'inauguration du monument funéraire de Ferenc Kölcsey à Cseke
- 1893. 15 juin** – mort de Ferenc Erkel

**Le poème de Ferenc Kölcsey
mis en musique par Ferenc Erkel
est devenu l'Hymne national
par la volonté du peuple Hongrois**

CHRONIK

Seit dem XVI. Jahrhundert – den früheren kirchlichen Hymnen folgend entstehen in Europa Volkshymnen und Nationalhymnen

Im XVIII. Jahrhundert – werden in Ungarn die religiösen Gesänge „Ach wo bist Du, glänzender Stern der Ungarn“ und „Heilige Jungfrau, unsere Mutter“ als Volkshymnen gesungen

Seit Anfang des XIX. Jahrhunderts – wurde in Ungarn bei offiziellen Gelegenheiten die österreichische Kaiserhymne gesungen

1790. 8-er August – Ferenc Kölcsey geboren

1810. 7-er November – Ferenc Erkel geboren

1823. 22-er Januar – Ferenc Kölcsey schreibt das Gedicht *Hymne aus den stürmischen Jahrhunderten des Ungarvolkes*

1828. Dezember – das Gedicht *Hymne* erscheint im Almanach „Aurora“

1832 – im ersten Band der Werke von Ferenc Kölcsey erscheint sein Gedicht *Hymne aus den stürmischen Jahrhunderten des Ungarvolkes*

1838. 24-er August – Ferenc Kölcseys Tod

1844. 29-er Februar – Endre Bartay, Direktor des Nationaltheaters, schreibt einen Preis für die Vertonung der *Hymne* von Ferenc Kölcsey aus

1844. nach Februar – Ferenc Erkel komponiert die Musik der *Hymne*

1844. vor Mai – Ferenc Erkel reicht seine Preiskomposition dem Nationaltheater ein

1844. 15-er Juni – das von der Direktion des Nationaltheaters aufgeforderte Preisgericht beurteilt die dreizehn eingereichten Kompositionen

1844. 16-er Juni – Ede Szigligeti, Sekretär des Nationaltheaters verkündet die Entscheidung des Preisgerichtes: Ferenc Erkel – Preisträger

1844. 2-er Juli – Erstaufführung der *Hymne* im Nationaltheater

1844. 10-er August – die *Hymne* ertönt zum erstenmal anlässlich einer öffentlichen Volksfeierlichkeit: beim Stapellauf des Dampfers „Széchenyi“ in der Schiffwerft von Altöfen

1844. 15-er August – die *Hymne* ertönt zum erstenmal bei einer kirchlichen Feierlichkeit: bei der Feldmesse zur Fahnenweihe der Pester Zivilgarde

1844. 25-er August – auf der Prüfungsfeierlichkeit der Schule für Blinde in Pest singen die Schüler die *Hymne*

1844. ungefähr am 10. September – die Noten der *Hymne* erscheinen beim Pester Verleger József Wagner

1844. 27-er November – im Klausenburger Nationaltheater singen die Schauspieler nach der Vorstellung die *Hymne*

1845. 16-er Mai – anlässlich der Reise des Staatsmannes Ferenc Deák und des Dichters Mihály Vörösmarty in Siebenbürgen singt die jubelnde Menge von Klausenburg die *Hymne*

1848. 25-er März – bei einem Fackelzug singt die Jugend in Marosvásárhely die *Hymne*

- 1848. 20-er August** – die *Hymne* ertönt zum erstenmal bei einer offiziellen Staatsfeier: in der Matthias-Kirche von Ofen
- 1850. 26-er März** – im Nationaltheater, am Ende eines Programmes zu Gunsten des Pester Kinderspitals wird die *Hymne* gesungen
- 1850. 20-er August** – bei einer Festvorstellung des Nationaltheaters für die Wiederaufbauhilfe der Stadt Losonc wird die *Hymne* gesungen
- 1856. 18-er Mai** – bei der Einweihung des Grabmals von Ferenc Kölcsey in Cseke singt der Chor des Kollegiums von Patak die *Hymne*
- 1893. 15-er Juni** – Ferenc Erkel's Tod

**Das Gedicht von Ferenc Kölcsey
mit der Musik von Ferenc Erkel
wurde aus dem Willen des ungarischen Volkes
zur Nationalhymne**

ХРОНИКА

- Начиная с XVI столетия** – вслед за прежними, церковными гимнами в Европе возникают народные, национальные гимны
- В XVIII столетии** – в Венгрии религиозные песни «Ах, где ты венгров блестящая звезда» и «Богородица, наша мать» поются в качестве народных гимнов
- С начала XIX столетия** – в Венгрии на официальных торжествах поется австрийский императорский гимн
- 1790, 8 августа** – родился Ференц Кёльчеи
- 1810, 7 ноября** – родился Ференц Эркель
- 1823, 22 января** – Ференц Кёльчеи записывает стихотворение «Гимн из бурных столетий мадыарского народа»
- 1828, декабрь** – стихотворение «Гимн» печатается в альманахе «Аурора»
- 1832** – стихотворение «Гимн из бурных столетий мадыарского народа» печатается в первом томе собрания сочинений Ференца Кёльчеи
- 1838, 24 августа** – смерть Ференца Кёльчеи
- 1844, 29 февраля** – директор Национального театра Эндре Бартаи объявляет конкурс на музыку к «Гимну»
- 1844, после февраля** – Ференц Эркель сочиняет музыку к «Гимну»

- 1844, до мая – Ференц Эркель подает свое конкурсное произведение в Национальный театр
- 1844, 15 июня – жюри, приглашенное дирекцией Национального театра обсуждает тринадцать поступивших конкурсных работ
- 1844, 16 июня – секретарь Национального театра Эде Сиглигети публикует решение жюри; премией отмечено сочинение Ференца Эркеля
- 1844, 2 июля – исполнение «Гимна» в Национальном театре
- 1844, 10 августа – «Гимн» в первый раз звучит на публичном народном торжестве: на обудайской судоверфи, при спуске на воду парохода «Сечени»
- 1844, 15 августа – «Гимн» в первый раз звучит на церковном торжестве: при освящении знамени пештской гражданской гвардии на поле Ракош, на полевой мессе
- 1844, 25 августа – на торжественном экзамене в пештском училище слепых учащиеся поют «Гимн»
- 1844, начало сентября – ноты «Гимна» выходят в свет в Пеште у издателя Йозефа Вагнера
- 1844, 27 ноября – в Национальном театре города Коложвар актеры после представления поют «Гимн»
- 1845, 16 мая – государственный деятель Ференц Деак и поэт Михай Вёрёшмарти во время их путешествия в Трансильванию чествуются в городе Коложвар пением «Гимна» демонстрантами
- 1848, 25 марта – в городе Марошвашархей молодежь поет «Гимн» во время факельного шествия

- 1848, 20 августа – «Гимн» в первый раз звучит на официальном государственном празднике, в Буде, в церкви Матяша
- 1850, 26 марта – в Национальном театре, в конце концерта в пользу детской больницы города Пешт поется «Гимн»
- 1850, 20 августа – «Гимн» поется в Национальном театре на торжественном представлении в помощь городу Лошонц
- 1856, 18 мая – в деревне Чеке при открытии надгробного памятника Ференцу Кельчеи хор коллегии города Патак поет «Гимн»
- 1893, 15 июня – смерть Ференца Эркеля

Стихотворение Ференца Кельчеи,
положенное на музыку Ференцем Эркелем,
возводилось в национальный гимн
волей народа Венгрии

CRÓNICA

Desde el siglo XVI – los himnos populares e himnos nacionales de Europa proceden de antiguos himnos religiosos

En el siglo XVIII – en Hungría las canciones religiosas “Ah, dónde estás, estrella relumbrante de los húngaros” y “Santa Virgen, nuestra madre” se cantan como himnos populares

A principios del siglo XIX – en Hungría, con ocasión de fiestas oficiales se canta el himno imperial de Austria

1790. 8.º de agosto – nacimiento de Ferenc Kölcsey

1810. 7.º de noviembre – nacimiento de Ferenc Erkel

1823. 22.º de enero – Ferenc Kölcsey compone la poesía *Himno de los tiempos tempestuosos del pueblo húngaro*

1828. en el mes de diciembre – el *Himno* aparece en el almanaque “Aurora”

1832 – el *Himno de los tiempos tempestuosos del pueblo húngaro* aparece en el primer tomo de las obras de Ferenc Kölcsey

1838. 24.º agosto – muerte de Ferenc Kölcsey

1844. 29.º de febrero – Endre Bartay, director del Teatro Nacional abre un concurso para poner música a la poesía *Himno* de Ferenc Kölcsey

1844. después de febrero – Ferenc Erkel pone a música el *Himno*

1844. antes de mayo – Ferenc Erkel remite su obra a concurso al Teatro Nacional. Su divisa es una cita de Ferenc Kölcsey: “He aquí, miradle, la Escritura”

1844. 15.º de junio – el jurado invitado por la dirección del Teatro Nacional juzga las trece obras presentadas al concurso

1844. 16.º de junio – Ede Szigligeti, secretario del Teatro Nacional hace pública la decisión del jurado: el premio ha sido concedido a Ferenc Erkel

1844. 2.º de julio – presentación del *Himno* en el Teatro Nacional

1844. 10.º de agosto – el *Himno* se escucha por primera vez en una festividad popular pública, con motivo de la botadura del vapor “Széchenyi” en los diques de Óbuda

1844. 15.º de agosto – el *Himno* se escucha por primera vez en una ceremonia eclesiástica: con ocasión de la bendición de la bandera de la milicia nacional de Pest, en el Campo de Rákos

1844. 25.º de agosto – los alumnos cantan el *Himno* en la fiesta de fin del curso del colegio de ciegos

1844. cerca del 10.º de septiembre – el editor József Wagner publica la música del *Himno*

1844. 27.º de noviembre – los actores del Teatro Nacional de Kolozsvár cantan el *Himno* después de una función

1845. 16.º de mayo – en el curso del viaje a Transilvania de Ferenc Deák, estadista y de Mihály Vörösmarty, poeta la multitud exultante de la ciudad de Kolozsvár canta el *Himno*

1848. 25.º de marzo – un desfile de antorchas de la juventud de Marosvásárhely canta el *Himno*

1848. 20.° de agosto – el *Himno* se escucha por primera vez en una fiesta de Estado: en la iglesia de Matías a Buda
1850. 26.° de marzo – en el Teatro Nacional el *Himno* se escucha en una función de beneficencia para un hospital de niños en Pest
1850. 20.° de agosto – en el Teatro Nacional el *Himno* se escucha en una función de beneficencia para la ciudad de Losonc
1856. 18.° de mayo – la inauguración del monumento funerario de Ferenc Kölcsey en Cseke: el coro del colegio de Patak canta el *Himno*
- 1893 15.° de junio – muerte de Ferenc Erkel

**La poesía de Ferenc Kölcsey
con la música de Ferenc Erkel
se convirtió en el himno nacional
por el albedrío del pueblo húngaro**

TARTALOM

Kölcsey Ferenc (1790–1838)
Hymnus, a' Magyar nép' zivataros századaiból (Kézirat)
Hymnus (Aurora, 1828)
Hymnus, a' Magyar nép' zivataros századaiból
(Versek, Pest 1832)
Erkel Ferenc (1810–1893)
Erkel Ferencz: Kölcsey Hymnusza (Kézirat, 1844)
Erkel Ferencz: Hymnus, költemény Kölcsey Ferencztől.
(Pesten, 1844)
Angolul / Arabul / Bolgáru / Eszperantóul / Finnül /
Franciául / Héberül / Japánul / Kazahul / Lengyelül /
Macedónul / Németül / Olaszul / Oroszul / Portugálul /
Spanyolul / Szlovákul / Udmurtul / Ukránul

Krónika / Chronicle / Chronique / Chronik / Хроника /
Crónica

"Móricz Zsigmond" Megyei és Városi Könyvtár
Nyíregyháza

MEGJELENT
5000 PÉLDÁNYBAN
EBBŐL
1200 SZÁMOZVA NYLBŐRKÖTÉSSEN

EZ A KÖNYV

280

SZÁMÚ PÉLDÁNY

81.1800/1 - ZRÍNYI NYOMDA, BUDAPEST
FELELŐS VEZETŐ:
VÁGÓ SÁNDORNÉ VEZÉRIGAZGATÓ